

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

Комітету НААУ з питань
гендерної політики

за 2023 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет з питань гендерної політики є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, створеним при Національній асоціації адвокатів України відповідно до розпорядження №20 від 7 березня 2019 року.

Метою діяльності Комітету розвиток жіночого лідерства в юридичній, зокрема адвокатській, професії.

Основними завданнями Комітету є:

- сприяння забезпеченню рівних прав і можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя;
- покращення обізнаності щодо гендерної проблематики та підвищення рівня гендерної чутливості серед адвокатів і майбутніх правників;
- проведення досліджень стану забезпеченості прав і рівня представництва жінок у юридичній професії в Україні;
- вивчення іноземного досвіду та найкращих вітчизняних практик досягнення рівності прав і можливостей жінок і чоловіків у юридичній професії, а також протидії негативним явищам у цій сфері;
- забезпечення активного впливу НААУ на процеси практичної реалізації ідей гендерної рівності та співпраця з усіма заінтересованими учасниками, зокрема участь у розробленні, експертних і громадських обговореннях проектів законів і підзаконних нормативно-правових актів, а також документів програмного характеру;
- посилення взаємної підтримки жінок, а також жінок і чоловіків із професійного юридичного середовища з метою подолання будь-яких проявів дискримінації за ознакою статі;
- проведення мотиваційних зустрічей та інших заходів, спрямованих на утвердження та реалізацію ідей гендерної рівності та недискримінації;
- заохочення посилення уваги до питань гендерної політики серед майбутніх правників, зокрема шляхом впровадження програм менторства.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

Голова Комітету:

Андріанова Тетяна Анатоліївна

адреса: t.andrianova@mail.unba.org.ua

Заступник голови:

Поєдинок Ольга Романівна

Е-адреса: o.poiedynok@mail.unba.org.ua

Члени Ради Комітету:

1. Поліщук Вікторія;
2. Рабко Тетяна;
3. Щербакова Ольга.

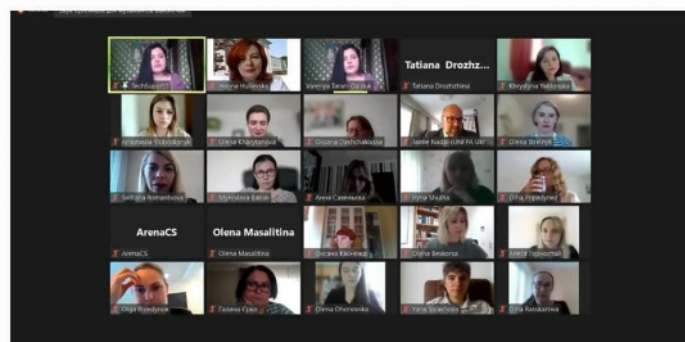
Радник Комітету:

Христина Кіт.

3. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

7 червня заступник голови Ольга Поєдинок узяла участь у розширеному онлайн засіданні робочої групи Міністерства освіти і науки України з питань забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків «Недискримінація: освітній атлас».

Метою заходу було напрацювання конкретних кроків і можливих рішень щодо протидії дискримінації задля виконання Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти протягом 2023/2024 навчального року.

12 жовтня заступник голови Ольга Поєдинок узяла участь у науково-практичному обговоренні на тему «Порівняльно-правовий досвід реагування та протидії випадкам СНПК: досвід Балкан і України». Виступ Ольги був присвячений потенціалу використання досвіду Міжнародного кримінального трибуналу щодо колишньої Югославії (МКТЮ) для переслідування за СНПК в Україні.

Вона зазначила, що створення МКТЮ стало переломним моментом в історії міжнародного права щодо жінок в умовах конфлікту. Його Статут містив одне з перших чітких формулювань зґвалтування як злочину проти людяності, що стало свідченням цілеспрямованих зусиль, спрямованих на те, щоб люди усвідомили масштаб трагедії, що довгий час замовчувалося, – сексуального насильства під час конфлікту. З того часу МКТЮ разом із Міжнародним кримінальним трибуналом щодо Руанди (МКТР) та Спеціальним судом для Сьєрра-Леоне створили велику за обсягом міжнародну судову практику щодо пов'язаного конфліктом сексуального насильства та розвинули відповідні принципи міжнародного кримінального процесу. Досвід МКТЮ є безцінним для врахування на національному рівні для забезпечення відповідальності винних у пов'язаному з конфліктом сексуальному насильстві. Основна увага при організації розслідувань та формулювання обвинувачення має приділятися роботі Офісу прокурора МКТЮ.

9 листопада заступник голови Ольга Поєдинок узяла участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом: запобігання та реагування», під час якої зробила доповідь на тему «Статус потерпілих у діяльності органів міжнародного кримінального правосуддя».

29 листопада Офіс Ради Європи в Україні організував ознайомчу зустріч в рамках початку реалізації в Україні проекту РЄ «Сприяння гендерній рівності в Україні».

Участь у заході взяли члени Ради Комітету Вікторія Поліщук та Ольга Щербакова.

Під час зустрічі В. Поліщук розповіла про соціальний дисбаланс, гендерну проблему у контексті внутрішньо переміщених осіб і мобілізованих працівниць.

Зокрема, вона відзначила різницю в оплаті праці жінок і чоловіків і назвала типовою ситуацію, коли внутрішньо переміщених жінок не беруть на роботу через наявність дітей або необхідність догляду за хворим членом родини.

Також представник НААУ навела приклад із власної практики, коли за працівницею, яка уклала контракт на проходження військової служби, роботодавець не зберіг робоче місце та не виплатив заробітну плату. Суд установив факт порушення трудових прав.

Також адвокат згадала про участь у проекті РЄ «Права людини в збройних силах», який адаптовано для навчання суддів. У межах навчання було розроблено модуль «Права жінок в збройних силах», де досліджується питання про збереження гендерного балансу.

На підтримку колеги О. Щербакова поділилася своїми пропозиціями щодо інформування про стратегію, підготовлену у РЄ, якнайширшого кола осіб, включаючи представників бізнесу. Водночас вона наголосила на необхідності включення до проекту окремих аспектів, що стосуються складнощів доступу до навчання (перекваліфікації або отримання нової професії) жінок, що є внутрішньо переміщеними особами, і розповіла про проблеми, з якими такі жінки стикаються.

Детальніше за посиланням:

<http://tinyurl.com/5t6fmd49>.

4. ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ, РЕКОМЕНДАЦІЇ ТОЩО) ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ

Комітет спільно з Молодіжним Комітетом НААУ – UNBA NextGen ініціювали запуск публікацій у рубриці «Власний досвід у професії».

Суть статей полягає у розкритті адвокатами, членами рад комітетів інформації про мотиви обрання професії юриста чи розповідь про наставника, що допоміг інтегруватися у професію; опис першого досвіду участі у судовому засіданні; опис справи, що запам'яталася із власної практики та життєве кредо.

Публікації підготовлені також у межах Програми з розвитку жіночого лідерства в адвокатурі та стимулювання дівчат і жінок до вибору адвокатської професії, запровадженої Комітетом з питань гендерної політики.

До вашої уваги стаття від:

- голови Комітету з питань гендерної політики Тетяни Андріанової: <https://bit.ly/3k2HSZn>.

5. РОБОТА ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ У СФЕРІ ЗАКОНОТВОРЧОСТІ

НААУ направила до Верховної Ради України зауваження та пропозиції до проекту Закону України **«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція)»** (реєстр. №8329 від 02.01.2023).

Відповідний правовий аналіз здійснено комітетами з питань гендерної політики та з сімейного права НААУ у відповідь на запит Комітету ВРУ з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Доцільність ухвалення цього законопроекту прокоментувала Голова Комітету з питань гендерної політики Тетяна Андріанова: «Ратифікація Україною Стамбульської конвенції є важливим кроком на шляху боротьби з насильством жінок, насильством у сім'ї. Але важливо не лише боротися з наслідками цих українських негативних явищ, а й запобігати їм. Для цього слід оновити національне правове законодавство та увідповіднити його до Стамбульської конвенції. Конвенція стимулює заохочувати повідомляти компетентні органи про акти насильства не лише безпосередніх свідків, а й тих, хто має обґрунтовані підстави вважати, що такий акт насильства може бути вчинено. Саме тому нам слід змінити відповідні статті Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

Також слід конкретизувати коло осіб домашнього насильства, що стане запорукою кращого розуміння суб'єктного складу правопорушення. Наприклад, колишні партнери не можуть вважатися членами сім'ї, але можуть бути суб'єктами/об'єктами домашнього насильства і, як наслідок, мають бути притягнуті до відповідальності. За чинним законодавством доведення домашнього насильства у такому випадку потребує справжньої доказової майстерності та неабиякої емоційної витривалості жертв насильства. А після внесення цих змін – процес доведення стане простішим, відтак – менш травматичним для жертв і більш результативним у контексті відповідальності для кривдників. Зло має бути покаране. Навіть якщо це зло з обличчям близької людини.»

З детальними зауваженнями та пропозиціями можна ознайомитися за посиланням:

<https://bit.ly/3XJmk1l>.

6. ЗДІЙСНЕННЯ ІНШОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ

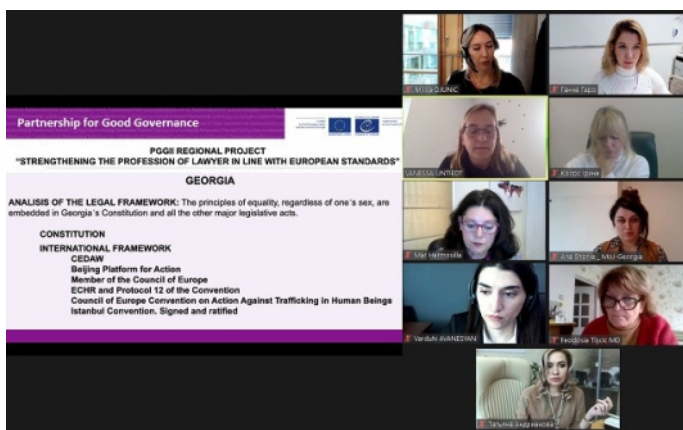
6 лютого голова Комітету Тетяна Андріанова та голова Комітету з сімейного права Ганна Гаро взяли участь у презентації результатів міжкраїнного огляду впливу гендерних питань на професію юриста та доступу до правосуддя в Україні, Вірменії, Азербайджані, Грузії та Молдові.

Захід організований проектом Ради Європи «Зміцнення професії юриста відповідно до європейських стандартів», що реалізується в межах програми Partnership for Good Governance II 2019-2022. Його відвідало 62 члени асоціацій адвокатів, суддів та інших представників національних органів влади.

Під час заходу окреслено методологію дослідження, структуру огляду та стандарти, які застосовувалися під час аналізу законодавства в окремих країнах, а також подано статистику представництва жінок у юридичній професії.

Улітку заступник голови Ольга Поєдинок долучилася до розроблення україномовної версії онлайн курсу Ради Європи HELP «Насильство стосовно жінок і домашнє насильство» (для працівників правоохоронних органів), а також здійснювала тренерський онлайн супровід першої групи (39 осіб) українських учасників і учасниць Курсу.

Зараз Курс відкритий для самостійного вивчення. Успішне проходження Курсу дає можливість отримати електронний сертифікат, який можна роздрукувати. Щоб розпочати навчання, потрібно знайти "Violence Against Women and Domestic Violence for Law Enforcement" у переліку курсів HELP, обрати українську мову та зареєструватися на [онлайн платформі](#).

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ